

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยประยุกต์ เพื่อค้นหาแนวทางดำเนินธุรกิจชุมชนอย่างยั่งยืน รูปแบบการวิจัยเป็นทั้งเชิงสำรวจ ซึ่งให้เห็นปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกิจนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการปรับปรุงแก้ไขและวางแผนงานให้ถูกต้อง ผู้วิจัย ดำเนินการตามประเด็น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือประชากรที่มาเลือกซื้อสินค้า ห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ ในอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ประชากรคือผู้ที่มาใช้บริการของห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือประชากรที่มาเลือกซื้อสินค้า ห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรดังนี้ (วัลลภ ลำพาย, 2547, หน้า 84)

$$n = \frac{p(1-p)z^2}{e^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

p แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่ม

z แทน ค่ามาตรฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่าเท่ากับ 1.96

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ที่ยอมให้เกิดเท่ากับ .05
เมื่อแทนค่าในสูตร

$$n = \frac{(.50)(1 - .50)(1.96)^2}{(.05)^2}$$

$$n = \frac{(.50)(1 - .50)(1.96)^2}{(.0025)} = 384.16$$

ได้ขนาดตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 385 คน

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) โดยแจกและเก็บแบบสอบถามในแต่ละวันใน 1 สัปดาห์ ให้ได้ขนาดตัวอย่างเท่า ๆ กันยกเว้น วันเสาร์ และวันอาทิตย์ จะทำการแจกและเก็บแบบสอบถามให้มากกว่าวันอื่น ๆ เนื่องจากวันดังกล่าวเป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ จึงมีผู้มาใช้บริการมากกว่าวันอื่น ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 การกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละวัน

วัน	จำนวนตัวอย่าง
อาทิตย์	70
จันทร์	49
อังคาร	49
พุธ	49
พฤหัสบดี	49
ศุกร์	49
เสาร์	70
รวม	385

ในการสุ่มตัวอย่างแต่ละวัน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (convenience sampling) กับผู้ใช้บริการห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ แจกแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พบและ ผู้ตอบให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่นำมาใช้เก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งจะมีลักษณะและรายละเอียดดังนี้

วิธีการสร้างแบบสอบถาม ศึกษารายละเอียดของวัตถุประสงค์ในการวิจัยเป็นหลัก ตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ได้มา ซึ่งคำตอบที่สามารถบรรลุเป้าหมายการวิจัยได้ โดยศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ ของประชาชน ในอำเภอเมืองจังหวัดสิงห์บุรี โดยเป็นการจัดลำดับคำถามอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อสะดวกในการตอบ และป้องกันการสับสน เน้นคำถามแบบปิด (close ended)

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบจากหลายตัวเลือก

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสงดีพาร์ทเมนท์สโตร์ เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบจากหลายตัวเลือก

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ เป็นข้อคำถามแบบประมาณค่า (ranking scale) โดยกำหนดระดับหรือน้ำหนักของคำตอบไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อมาก
- 3 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อน้อย
- 1 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถามจากตำรา ผลงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อสินค้าของประชาชน และผลงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามในเรื่องอื่นๆ
2. ศึกษาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับ แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคและแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภค
3. สร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่อยู่อาศัยของประชาชน
4. การนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงอีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (try out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ตัวอย่างจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ ในเขตจังหวัดสิงห์บุรี แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.98

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) และข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ จะใช้แบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าความน่าจะเป็นด้วยวิธีแบบบังเอิญ (accidental sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 385 ตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนประชากร

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากหนังสือ ตำราวิชาการ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ บทความ นิตยสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยที่นักวิชาการหรือสถาบันต่างๆ ที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษารั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มประชากรโดยนำมาประมวลผลซึ่งใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ครบทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลทั่วไปของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ โดยทำการแจกแจงความถี่ของตัวแปร และคำนวณหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 108)

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้ามากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้ามาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากห้างไชยแสง ดีพาร์ทเมนต์สโตร์ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้วยการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของ เพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ชนิดเป็นอิสระแก่กัน สำหรับ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F- test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's Least – Significant Difference: LSD)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน (descriptive statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชูศรี วงษ์รัตน์, 2544, หน้า 22-25)

1.1 ค่าร้อยละ (percentage) มีสูตร ดังนี้ (วัลลภ สำพาย, 2547, หน้า 141)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทนร้อยละ

f แทนความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทนจำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (mean) มีสูตร ดังนี้ (วัลลภ สำพาย, 2547, หน้า 142)

$$\bar{x} = \frac{\sum f_i x_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทนค่าเฉลี่ย

$\sum f_i x_i$, แทนผลรวมของจำนวนข้อมูลทั้งหมด

n แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด โดย $n = \sum_{i=1}^k f_i$

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) มีสูตร ดังนี้ (วัลลภ ลำพาย, 2547, หน้า 145)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม

2.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือ ลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา (อย่างน้อย 5 คน) ให้แต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
 -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
 แล้วนำคะแนนมาแทนค่าสูตร (สุวรรีย์ ติริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 243-244)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้า IOC คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น ถ้าข้อคำถามใดมีค่าต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือต้องปรับปรุงใหม่

2.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีสูตร ดังนี้ (สุวริย์ศิริโกคาภิรมย์, 2540, หน้า 113)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติอนุมาน (inferential statistics)

3.1 การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม มีสูตร ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544, หน้า, 384-385)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา
 $\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 n_1 แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 n_2 แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA หรือ F-test) มีสูตร ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544, หน้า, 384-385)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา

MS_b แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 การเปรียบเทียบเชิงพหุคูณ (multiple comparisons) เพื่อเปรียบเทียบรายคู่ ภายหลัง (post hoc test) โดยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference: LSD) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544, หน้า, 385)

$$LSD = \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ LSD แทน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

$t_{\alpha/2}$ แทน เป็นค่าจากตารางการแจกแจงความถี่ที่ระดับนัยสำคัญ α และ ระดับขั้นเสรี v

v แทน ระดับขั้นเสรีของความผันแปรภายในกลุ่มหรือความคาดเคลื่อนของการทดลอง

MSE แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของความคาดเคลื่อน

n_i, n_j แทน ขนาดของตัวอย่างของประชากรที่ i และที่ j ตามลำดับ